

גן החיות התנ"כי בירושלים ע"ש משפחת טיש
حديقة الحيوان اورشليم القدس باسم تيش
THE TISCH FAMILY ZOOLOGICAL GARDENS IN JERUSALEM

בשיתוף הקן לחינם

פרופיל

יוני 2010 גיליון מס' 110

נפרדים מ"סילבסטר" הטיגריס

ולהריח אותו. גם הוא החל להתרגל לשהות בקרבת בני מינו. לאט לאט, ככל ש"סילבסטר" גדל, החלו המטפלים להימנע ממגע ישיר איתו. חשוב

לזכור שזהו בעל חיים פראי, אחד מן הטורפים החזקים בטבע. כמו כן, התחילו בגן החיות לחשוב על עתידו. היה חשש שטיגריס מוחתם לא יוכל לשהות יחד עם טיגריס אחר ולכן נעשו מאמצים גדולים כדי לצמצם את המגע עימו על מנת שלא יתרגל לחברה אנושית. עם זאת, "סילבסטר" נשאר "התינוק" של מחלקת הטורפים ובמיוחד, של דניס, ראש מחלקת הטורפים שנקשר אליו במיוחד. לפני כחצי שנה, החלו בגן החיות למצוא ל"סילבסטר" שידוך הולם באמצעות סיוע ממרכז הטיגריסים העולמי האחראי על מציאת התאמות נגטיות לזיווג בין טיגריסים. לבסוף, החלט להעביר לגן החיות באמנוייל בצרפת, שם ממתינה לו נקבת טיגריס כחלק ממשגרת תכנית ה-EEP של ארגון גני החיות האירופאי, לשימור וריבוי הטיגריס הסומאטרי. ההכנות לנסיעה בעיצומם כללו: אישורים וטרינריים, אישורי מעבר, טיסות ועוד. גם "סילבסטר" התכונן לנסיעה. בחצרו, הונח ארגז הובלה גדול, והוא התרגל אליו לאיטו. זוהי השיטה הנהוגה להעברת בעלי חיים, מבלי להשתמש בחומרי הרדמה. ביום שישי, ה-4.6.2010 נערכה ל"סילבסטר" מסיבת פרידה. הקהל הרחב והמנויים אשר עקבו בדריכות אחרי התפתחותו מאז לידתו הדרמטית, הוזמנו לראותו בפעם האחרונה במפגש מרגש מאחורי הקלעים, בחצר האחורית, שם שהה בשנה האחרונה. ההתרגשות של אלו שבאו להיפרד הייתה גדולה, וקריאות התפעלות רבות נשמעו על איך הפך מגור קטן וחתולי לטורף מרשים וכן - אפשר להגיד אפילו "חתיך". צוות הגן עצוב לראות את "סילבסטר" עוזב, אך עם זאת, אנו שמחים שנמצאה עבורו בת זוג. זוהי התרומה הגדולה ביותר שלנו להצלת בעל חיים נדיר שכמעט נכחד מהטבע. ולנו לא נותר אלא לומר **Bon Voyage Sylvester!**

צילום: סיביריג

בגיל שנה וחצי, לאחר שהפך לטוב בקרב צוות הגן, המנויים, המבקרים ושאר חובבי בעלי חיים, עזב "סילבסטר" הטיגריס הסומאטרי את גן החיות

התנ"כי. "סילבסטר", שגדל והפך לטיגריס מרשים וגדול, עובר לביתו החדש בגן החיות בצרפת, שם מחכה לו נקבת טיגריס, בתקווה שיצליחו להקים משפחה חדשה, כחלק מהפרוייקט העולמי של ריבוי ושימור המין הנדיר הזה. הטיגריס הסומאטרי הוא תת-מין נדיר שנמצא בסכנת הכחדה חמורה עקב ציד ומסחר בלתי חוקי באיבריהם עבור תעשיית התרופות המסורתיות בסין ובהודו וכן הרס בתי הגידול. באי סומטרה שבאסיה, חיים כ-400 טורפים מהמין הנדיר. גן החיות התנ"כי הפך לשותף בפרוייקט השימור של הטיגריס הסומאטרי עם הקמת תצוגת הטיגריסים לפני כשלוש שנים, אז הגיעו אל הגן הוריו של "סילבסטר" - "חנה" מהספארי ברמת גן, ו"אבא עזרה" מגן חיות בגרמניה. חייו של "סילבסטר" לא היו קלים מלכתחילה.

מבקרים במסיבת הפרידה מסילבסטר

הוא נולד בגן החיות התנ"כי ב-2009.1.1 (ומכאן שמו), אך לאחר שבועיים בחיק אימו "חנה", היא נטשה אותו ואת אחיו מסיבה לא ברורה. אחיו הקטן לא שרד את ליל הנטישה, ובגן החיות החליטו לנסות להציל את הגור הנוסף. "סילבסטר" הועבר למרפאת הגן, ושם החלו לתת לו טיפול תומך. לאחר שמצבו התייצב, הוא עבר לאכול בהאכלת יד, וטופל בבייתם של הוטרינרים, מכיוון שהיה צריך לאכול כל שעותיים. בימים הראשונים הוא שהה באומנת (אינקובטור), על מנת לשמור על חום גופו. לאחר כחודשיים, כאשר החל לאכול בשר, עבר באופן קבוע למרפאת הגן, ובשלב זה כבר הפך להיות חתול סקרן ואקטיבי במיוחד. עם זאת, הוא המשיך לחפש את תשומת הלב של המטפלים המסורים אשר שמשו לו כתחליף אם. בגיל ארבעה חודשים, החולט שהגיע הזמן להרגיל את סילבסטר לעצמאות. הוא החל לשהות בחצר נפרדת בסמוך לתצוגת הוריו הביולוגים אשר יכלו לראות

גן החיות התנ"כי - אתר מס' אחד בארץ

דירוג 2010	שם האתר	סך כ מבקרים בשנת 2009
1	גן החיות התנ"כי	738,304
2	ספארי	685,530
3	מצדה	603,530
4	קיסריה - עתיקות	599,654
5	חמת גדר	480,000
6	עין גדי - שמורה	415,720
7	ימית 2000	401,088
8	מצפה תת ימי אילת	392,000
9	בניאס	372,347
10	לונה פארק	350,000

גן החיות התנ"כי בירושלים דורג כאתר התיירות המפולארי ביותר בישראל לשנת 2009. כך עולה מדורג דנס 100 של חברת B&D - דן אנד ברדסטריט ישראל. זו הפעם הרביעית שגן החיות התנ"כי דורג במקום הראשון. בשנה החולפת ביקרו באתר 738,304 מבקרים, עלייה של 7.4% לעומת אשתקד. הגן שב אל המקום הראשון מהמקום השלישי, לאחר שאיבד בשנה שעברה את הבכורה לטובת מצדה. למקום השני טיפס השנה הספארי ברמת גן, עם 685,530 מבקרים ואתר מצדה, שזכה אשתקד במקום הראשון, צנח למקום השלישי.

תודה מיוחדת לכל המבקרים והמינויים על האמון שהביעו בנו והביאו אותנו להישג זה. נמשיך ונעשה כל שביכולתנו לשפר ולהיות טובים יותר, לפתח את גן החיות ולעשות למען שמירת טבע, למען בעלי החיים והמבקרים.

חדשות מהאוסף הזואולוגי

טורפים - שתי נקבות ברדלס הגיעו משבדיה ומדנמרק. הברדלסית שלנו תעבור לדנמרק מתוך תקווה ששם תוכל להתרבות.
- "סילבסטר" הטיגריס עובר לצרפת, במסגרת תכנית ה-EEP של ארגון גני החיות האירופאי, לשימור וריבוי הטיגריס הסומאטרי המצוי בסכנת הכחדה חמורה (ראו כתבת שער).

קופים - קופת סיאמנג חדשה הגיעה לירושלים מגן חיות בליסבון. היא אמורה להשתדך לסיאמנג הצעיר שבגן ולעבור לאי הסיאמנגים, מתוך מטרה להקים קבוצה מתרבה חדשה. הזוג הוותיק "אליוט" ו"מלאכ" עתידים לעבור ל"פנסיה" לספארי ברמת גן.

אוכלי עשב - ה"טפירה" "זאן" עוברת לגן החיות בסינגפור.
- ג'רף זכר עבר לספארי ברמת גן במבצע לילי מורכב.

חצר האוסטרלית - 4 קנגורו עזבו את גן החיות. שניים לגן החיות בקלקליה ושניים לבלגיה.

- גור עטלפים ראשון לעונה זאת, נולד בשעה טובה.

ציפורים - מאחורי הקלעים, מחלקת הציפורים נראית בימים אלו כמו גנון: גוזלים של תוכי אקלקטוס, בזים אדומים, נשרים, חוגלות יער מצויצות ועוד מטופלים.

- באגם עופות המים, בקעו בשעה טובה בקעו גם 3 אפרוחי שחור-צוואר, הראשונים מזה שנים ארוכות של הפסקה.

- צפריית עופות ביצה עברה שיפוץ תוך יצירת מערכת ניקוז וסינון. זאת, בעזרת כוחות משותפים של צוות הציפורים ומחלקת האחזקה. בואו לראות!

אחרי הביקור בגן החיות של באזל החלטתי לעזוב את גרמניה והמשכתי לגן החיות של ציריך. התצוגה הראשונה שביקרתי בה הייתה תצוגת הטיגריסים המרשימה, בה חיים טיגריסים סיביריים שהם החתולים הגדולים בעולם, גדולים יותר אפילו מהאריות. מכל מיני הטיגריסים, בית גידולם של אלו הוא הצפוני ביותר בעולם ותפוצתם בעיקר ביערות שבמזרח רוסיה, אך גם בסין וצפון קוריאה. על כן, הם מתמודדים עם תנאי מזג אויר קיצוניים יותר משאר מיני הטיגריסים. גם הם, כמו הטיגריסים הסומאטריים שבגן החיות התל"כי נמצאים בסכנת הכחדה חמורה.

מעריכים שישנם כ-500 פרטים בטבע וגן החיות בציריך שותף לפרוייקט שימור המין הנדיר הזה. מיד אחריהם הייתה תצוגת נמרי השלג, הבנויה כמו צוק ענקי, המדמה את שטחי המחיה הטבעיים של נמרי השלג בהרי ההימלאיה. בתצוגה הבאה זעמו להם זוג חתולי פאלאס, אשר זמרים במראם לחתול פרסי שמן, ובטבע, חיים במרכז אסיה.

חתולים אלה ידועים כבעלי מזג רע במיוחד ואכן, רגזנותם היתה נראית לכל. אחת מהתצוגות המעניינות ביותר הייתה ללא ספק תצוגתם של קופי הג'לאדה, בטבע, ניתן למצוא אותם בהרים של אתיופיה, שם הם חיים

בלהקות ענקיות, ניוונים מכרי דשא בגבהים של 3000 מטר מעל פני הים. לזכרם יש רעמה ענקית וחזה אדום ומרהיב שנותן להם חזות מאיימת ומרשימה מאוד. גן החיות בציריך מחולק על פי יבשות, וללא ספק התצוגה המרשימה ביותר בגן החיות היא תצוגת הענק הנקראת "מואלה". התצוגה היא בעצם חלל ענקי בדומה לצפרייה הטרופית בגן החיות התל"כי, רק פי כמה יותר גדולה. בתצוגה ישנם בעלי חיים שונים מהאי מדגסקר. המפורסמים ביותר הם ללא ספק קיפופי הלמורים, אך ישנם גם זיקיות צבעוניות, לטאות, צבים ובעלי חיים שונים ומעניינים.

אלו חיים בצורה חופשית בתוך היער הענקי. את ארוחת הצהריים אכלתי במסעדה שממוקמת בתוך היער הענק, עם חלון גדול ממנו ניתן לצפות בבעלי החיים. תצוגה נוספת שהייתה מעניינת מאוד, הייתה הביתן הדרום-אמריקאי עם טמרונים ומרמוסטים ממינים שונים ומגוון גדול של דו-חיים בשלל צבעים של כחול, אדום, ירוק, צהוב ועוד. בצמוד אליהם שכנו הפינגווינים המלכותיים בתצוגה סגורה ומקוררת. על הפינגווינים הללו סיפרתי לכם כבר בביקורי בבאזל אך התצוגה בציריך הייתה מרשימה וכללה פרטים רבים. בעונת החורף הם עורכים תהלוכה שלהם כמה פעמים בשבוע. ללא ספק בעל החיים המזוהה ביותר שפגשתי כאן הוא המנעלן. העוף הזה, שנראה כמו שילוב מוזר של תנין וחסידה מגיע במקור מאפריקה והוא נדיר מאוד בשבי. צבעו כחול ויש לו מקור גדול כבד, וכאן הוא שוכן בתוך "הבית האפריקאי", בתוכו היו גם היפופוטמים גדומים וקרנפים. בגיליון הבא, אני חוזר לגבולות גרמניה, ואספר לכם על המפגש עם לטאות אפריקאיות, דולפינים ושימפנזים בגני החיות של מינכן ונירנברג.

הגביע הוא שלנו!

נבחרת הקט-רגל של גן החיות התל"כי זכתה במקום הראשון בטורניר המחוזי (דרג ה') שהתקיים באילת בחודש שעבר - בפעם הראשונה בתולדות גן החיות. בנוסף, הנבחרת זכתה בעונה שחלפה, גם במקום הראשון בליגה למקומות עבודה. זהו הישג מכובד בהחלט וצוות הגן מצפה ללא פחות ואולי אף יותר גם בשנה הבאה!

שחקני נבחרת גן החיות התל"כי צילום: רוני לורנצי

אנויין יקריס

להיות מספר 1 זה הישג נחמד הנותן תחושה טובה לכל העוסקים במלאכה. אולם חשוב לנו הרבה יותר לדאוג שחווית הביקור בגן החיות תהיה טובה בכל ביקור. חשוב לנו שהמבקרים בגן החיות יהיו שותפים לכל המאמץ שנעשה לשמור על בעלי החיים, כמו גם לפעילות שמירת הטבע של גן החיות ושהביקור בגן יתרום להעברת הידע, הלימוד והמודעות של כולם לתחומי שמירת הטבע ואיכות הסביבה.

לאלה החוששים מהמספר הגדול של המבקרים (במיוחד בחודשי הקיץ) אנו ממליצים שוב לעשות שימוש במדד האריה באתר האינטרנט של גן החיות, בו תמצאו מידע על העומס הצפוי בכל יום בגן החיות ועל אירועים מיוחדים.

למינוי הגן יש ודאי הזדמנויות רבות ליהנות מגן החיות, אפילו לשעה קלה, בימים הרבים שגן החיות אינו עמוס במבקרים.

אנא, למען נוחותכם, הקפידו להגיע לכל ביקור בגן החיות עם כרטיס המינוי. הגעה ללא כרטיס המינוי יוצרת עומס מיותר על קופות הגן, גורמת לעיכוב ולכעסים מיותרים ופוגעת ברמת השירות שהיא כה חשובה לנו. זיכרו, הנטייה עם כרטיס המינוי היא מהירה, נעימה ומסבירת פנים.

Behind the scenes - Carnivore Section

In a way, it's appropriate that this month's issue should be about the Carnivore Section. Recently, two female Cheetahs arrived from abroad and soon, our female Cheetah, "Desert", will be off to a breeding center in Denmark. "Sylvester", our hand raised Sumatran Tiger will be off to the Park Zoologic D'Amien in France for an "arranged marriage" and the betterment of the worldwide Sumatran Tiger population. "Sylvester", is now a year and half old, weighs 107 Kilos and the subject of several goodbye parties here at the Zoo. We all wish him luck in his new home. Behind all the comings and goings is Dennis Smith, an Englishman of indeterminate age who decided to make Aliyah and to escape the cold English weather, and has made Israel his home for the last 22 years. After spending his first six months on a Kibbutz milking cows and sorting chicks, his did his army service in the Rescue Corps because of his background as a registered nurse. One day Dennis stopped by the Old Biblical Zoo in Rommema and mentioned that he had worked for five years at Twycross Zoo in England. That was the beginning of his long relationship with the Biblical Zoo. He single handedly mastered animal husbandry of the carnivores especially, but when the Zoo moved to its new location, exhibits got bigger with a larger collection and now he is assisted by Sivan Bochbut and Eli Dannenberg and volunteers. Sivan did her civil service at the childrens' Zoo, and pursuing her love of cats, ended up at the Carnivore section. Eli started as a youth volunteer and came back to work at the Zoo after his army service. He also started at the childrens' Zoo and after four years at the Herbivore section, joined Dennis. Together they all care for and feed all the critters that count as meat eaters and even some that don't. The day starts for Dennis, who bikes in from the center of town at 7am in the morning. First stop is to feed "Simon", the Red Panda, a nocturnal animal who likes to eat his breakfast and then go to sleep. Then Dennis checks on every animal in his care: Cheetahs, Tigers, Bears, Lions, Leopards and Serval. Once he has assured himself that no one got sick or injured overnight he retires to his office in the Lion house for a cup of coffee and to take care of the residents there. "William", the African Grey Parrot gets his breakfast Dennis takes care of his marine and freshwater fish tanks. Outside exhibit cleaning follows and by 9am all the animals that spent the night inside are let out. Following is the cleaning of the night enclosures. Cleanliness is very important to Dennis and he has high standards that are visible in the sparklingly clean areas associated with the animals in his care. Food preparation follows as meat needs to be thawed and cut into the appropriate size pieces - maybe a leg of Cow for a Lion and a little Chicken for the Serval - every animal gets just what it needs including a vitamin/mineral supplement sprinkled on their food just before feeding. He also strives to give his charges the best attention he can, including lots of behavioral enrichment toys to keep the animals occupied. Mostly, Sivan or Eli arrive later and work until the end of the day, when they close the section, bringing in the animals in for supper and a good night's rest. All keepers love their work. Eli thinks the animals are interesting and smart. Sivan loves the responsibility of her work. Being in charge of large carnivores keeps her on her toes! Dennis loves his animals but also loves the visitors. He is always happy to answer questions, but encourages you to stop and look a little longer before running off to the next exhibit so as to understand the natural behavior of the carnivores. It is a misconception that carnivores are very active animals. Even in the wild, many of them spend many hours of the day resting. Careful and patient observation is another way to learn about their behavior.

Wishing you all a wonderful and safe summer - and don't forget to check our website for summer activities at www.jerusalemzoo.org.il

מחלקת הטורפים

אחרי שקראתם על "סילבסטר" הטיגריס והטיפול המסור של מטפלו, ועם הגעתם של שתי הצ'יטות החדשות, החלטנו להקדיש הפעם את המדור

דניס ו"רעות" הצ'יטה צילום: שרה דויטש

אלי ו"סיימון" הפנדה האדומה צילום: סיון בוחבוט

סיון ו"ר"ר הנמר צילום: שי בן עמי

למחלקת הטורפים. דניס, מנהל המחלקה, עלה לארץ מבריטניה לפני כ-22 שנה, לאחר מספר ביקורים בישראל ולאחר שהתאהב במזג האוויר החם. הוא בילה חצי שנה בקיבוץ בעבודה ברפת ובולולים ועשה שירות צבאי קצר בהג"א. כחובב בעלי חיים מושבע, הוא מצא את עצמו יום אחד בגן החיות התנ"כי הישן ברוממה. כאשר ציין שעבד בגן החיות טוויקרוס בבריטניה, ולאור הניסיון הרפואי שלו, התקבל לעבוד בגן החיות וכל השאר, כמו שאומרים, הוא היסטוריה... דניס הלך והתמקצע בעבודה עם הטורפים, ובגן החיות הישן הוא עבד בעיקר לבד. עם המעבר של גן החיות התנ"כי למיקומו החדש במלחה, התצוגות התרחבו ואוסף בעלי החיים גדל. סיון בוחבוט ואלי דנברג עובדים בשנים האחרונות עם דניס יחד עם מתנדבים נוספים. סיון עשתה את השרות הלאומי בפינת החי ולאחר שסיימה את שירותה החלה לעבוד כמטפלת מחליפה. אך חיבתה הרבה לחתולים קרבה אותה למחלקת הטורפים. אלי החל כמתנדב צעיר ולאחר סיום שירותו הצבאי עבד גם הוא בפינת החי, לאחר ארבע שנים עבר גם הוא לטורפים. יחד, דניס, סיון ואלי מטפלים בכל צרכיהם של בעלי החיים שבחזקת המחלקה, אלו שאוכלים בשר, וגם כאלו שלא... יומו של דניס מתחיל מוקדם, כשהוא רוכב כל יום ממרכז העיר לגן באפנייס. בשעה שבע בבוקר הוא ממהר להגיש ל"סיימון" הפנדה האדומה את ארוחת הבוקר - הצמחונית דווקא. מכיוון ש"סיימון" הוא בעל חיים לילי, הוא מחכה לארוחת הבוקר, ומייד הולך לישון. משם דניס עובר לבדוק שכל הטורפים עברו את הלילה בשלום בתאי הלילה: צ'יטות, טיגריסים, דובים, אריות, נמרים וסרוואל. לדניס יש ממלכה קטנה במשרדו שמאחורי תצוגת האריות. שם הוא עוצר לשתות קפה, ודואג ל"ויליאם", הג'קו ולאקווריומים שמנעימים את זמנו. הוא ממשיך לניקיון כל החצרות בתצוגות ועד תשע בבוקר, כל הטורפים יוצאים לחצרותיהם. אז, הוא ממשיך לנקות את חדרי הלילה. הוא מקפיד על רמה גבוהה של ניקיון, כתנאי לבריאותם של בעלי החיים שבהשגחתו. מכאן, יורד דניס למשק, ושם מכין את המזון: פירות, דגים, בשר, ולחם לדובים, נתח של בשר עסיסי לאריות ולטיגריסים, עופות לציטות ולנמרים. לכל אלו הוא מוסיף תוספות מזון חשובות כגון ויטמינים ומינרלים. את שאר הזמן, דניס מייעד לתצפיות ולהעשרה סביבתית של בעלי החיים, כשהדובים הם אלו שמספקים לו את האתגר הגדול בהיותם סקרנים וחזקים במיוחד. לרוב, סיון ואלי עובדים בשעות אחר הצהריים, ודואגים להכניס את בעלי החיים ללינת הלילה, לאחר שקיבלו ארוחת ערב דשנה. כל המטפלים אוהבים את עבודתם מאוד. סיון אוהבת את האחריות הרבה של עבודתה - לטפל בטורפים גדולים זה לא דבר של מה בכך. בתצוגות הטורפים מערכת מורכבת של תלתות אוטומטיות, נעילות ואורות אזהרה וצריך להיות עם יד על הדופק בכל עת! אלי למד שהטורפים הם בעלי חיים נבונים וסקרניים ושואב סיפוק רב מהטיפול בהם. דניס, אוהב את הטורפים, אבל גם את המבקרים. הוא תמיד נהנה לענות על שאלותיהם. עם זאת, הוא מדגיש שלא תמיד מבינים המבקרים את אופיים של הטורפים הגדולים. זוהי טעות נפוצה לחשוב שהם פעילים מאוד. למעשה, גם בטבע, הטורפים מבלים שעות רבות במנוחה ושינה. תמיד מומלץ להקדיש קצת יותר זמן בכל תצוגה לתצפיות ואז, ייתכן שתוכלו לגלות משהו חדש בהתנהגותם.

זיכרונות מאפריקה - סיפורם של הפינגווינים

ימי המונדיאל בדרום אפריקה והאסון האקולוגי הקשה במפרץ מקסיקו, הביאו אותנו לציין בחודש זה, עשור לאסון האקולוגי הקשה של זיהום הנפט מול חופי דרום אפריקה. אז התקיים אחד מבצעי ההצלה הגדולים ביותר בתולדות שמירת הטבע בעולם - הצלתו של הפינגווין שחור הרגל הידוע בשמו העממי - פינגווין חמורי, בשל קריאותיו הנשמעות כנעירות חמור. מין זה מתרכז בעיקר לאורך חופי דרום אפריקה, באזור קייפטאון ובאיים הסמוכים. לאמיתו של דבר, מתוך 17 מיני פינגווינים הקיימים בעולם שני מינים בלבד הם שוכני הקוטב הדרומי וניתן למצוא מיני פינגווינים גם בחופי אוסטרליה, ניו זילנד ודרום אמריקה. הפינגווין שחור הרגל נחשב כמין המצוי בסכנת הכחדה ומספרם ירד ל- 100,000 בתחילת המאה הנוכחית!!! לירידה הדרמטית במספרם תרמו מספר גורמים - כריית הגואנו (הלשלת של הפינגווינים), שנחשב לחומר דישון מעולה, חדירה של טורפים שהביא איתו האדם לבית הגידול של הפינגווינים, איסוף ביצים על ידי האדם ופגיעה קשה כתוצאה מזיהומי נפט. ב-23 ביוני 2000, התבקעה מול חופי קייפטאון מיכלית נפט וגרמה לאחד מן האסונות האקולוגיים הקשים בעולם. 1200 טון של נפט גולמי נשפך מהמיכליות ופגע בית הגידול הימי של האזור, בדגה, ובחופים היפים שהזדהמו. אלפים רבים של פינגווינים מצאו את מותם באסון, שהתרחש דווקא בעונת הקינון והרבייה. גורמי שמירת הטבע בדרום אפריקה החליטו לפעול במהירות ובאמצעים דרסטיים. עשרות טיסות מסוקים עם מאות מתנדבים החלו בהעברת אלפי פינגווינים מוכתמים בזפת, וגוזלים תשושים ורעבים (לאחר שהוריהם לא שבו מהים). 35,000 פינגווינים (!) חולצו במבצע ההצלה האדיר והועברו להאגרים ענקיים שהוכנו מבעוד מועד.

צילום: יערה (פורסט) תמר

משימתם העיקרית של המתנדבים הייתה של ניקוי, האכלה וטיפול בבעלי החיים המצויים בלחץ גדול. באותו זמן, נפתחה בגן החיות תצוגה חדשה של פינגווין שחור הרגל. הטיפול בפינגווינים והניסיון הרב של צוות הגן בתחום הציפורים ובדגש על האכלת יד של גוזלי נשרים, תוכים נדירים, בזים אדומים ועוד הביאו את הנהלת גן החיות, בסיועה של חברת אל על, לשלוח משלחת ירושלמית לקייפטאון. איציק דידי (אז) המטפל הראשי (וכיום אוצר בגן החיות ברומא) ושמואלק ידוב, היום מנהל האוסף הזואולוגי בירושלים יצאו לעזור. הם הועברו, לאור ניסיונם המקצועי ל"בית יתומים", מתקן מיוחד שהוקם לגוזלים שחולצו ומשקלם היה מעל 500 גרם. הגוזלים היו יחסית נקיים, אך דרשו טיפול צמוד ומסור כתחליף להורים. לאחריותם הועברו 1000 גוזלים אותם היה להאכיל, תהליך שמחייב מקצועיות שאינה מצרך מצוי בקרב חלק נכבד מהמתנדבים. הגוזלים שהתאוששו הועברו בחלקם להמשך השיקום בדרבן. אחרים הועברו עם פינגווינים בוגרים לפרוט אליזבת לקראת השבתם ליח, ומשם בשחייה עם זרמי הים הקרים בחזרה לאזור קייפטאון שהתנקה במהלך השבועות שעברו. השאר הושבו לטבע מיד כשהסתיים מבצע הניקיון. מבצע ההצלה הוכרז כהצלחה למרות תחילתו הטרגית. הפרסום הגדול וההתגייסות העולמית, העלו על סדר היום את חשיבות שמירת הטבע באזור. מבצע ההצלה סיפק שוב את ההוכחה למסירותם ומקצועיותם של עובדי גני החיות, וגן החיות התנ"כי בנייהם ולאחריותם לבעלי החיים בגני החיות ובטבע. ללא התגייסות עולמית למען מטרה זו, ספק אם היה ניתן להציל את הפינגווינים ולהשיבם לבית הגידול הטבעי שלהם. והיום, אחרי עשור, חוגגים בדרום אפריקה את המונדיאל, ואלפי התיירים הפוקדים את קייפטאון וסביבתה (במיוחד בעיירה סימונס הסמוכה) חוזים בפינגווינים ושומעים את נעירת החמור שלהם. רק התמונות הקשות של האסון הנורא במפרץ מקסיקו השיב באחת את החוויה שחווה הצוות הירושלמי בדרום אפריקה. תצוגת הפינגווינים שחור הרגל בגן החיות התנ"כי בירושלים, מוכרת ואהודה במיוחד. כ- 40 פינגווינים מאכלסים את התצוגה המאפשרת למבקרים לחזות בפינגווינים שוחים וצוללים. גני החיות רבים בעולם שותפים לתוכנית שימור הפינגווינים, תוך עיסוק ברבייה, מחקר ובעיקר הסברה וחינוך מחזיקים גרעיני רבייה, על מנת להוות גיבוי לאוכלוסייה בטבע המצויה בסכנת הכחדה.

היכוננו - הלוטרות הארץ ישראליות מגיעות!

הלוטרה הארץ ישראלית הינה טורף קטן החי בבתי גידול מימיים בצפון הארץ. הלוטרה עומדת בפני סכנת הכחדה חמורה. הרס בתי הגידול המימיים, זיהום המים, ביתור בתי הגידול על ידי כבישים ודרכים שהביאו לדריסות, כל אלה גרמו לירידה דרמטית במספר הלוטרות, ולמצב הנוכחי, בו עומדת הלוטרה להעלם מנוף החי בארץ. הערכת המומחים מדברת כיום על פחות מ- 100 פרטים (!) שנותרו עדיין בטבע בישראל. לאור חומרת המצב, יוצאת לדרך התכנית להצלת הלוטרות, בהתארגנות משותפת עם רשות הטבע והגנים ומרכז היונקים של החברה להגנת הטבע. התכנית תכלול גרעין רבייה בגן החיות התנ"כי, תכנית ריבוי בשבייה, מחקר שדה והשבה לטבע של פרטים מצאצאי גרעין הרבייה שבגן. המצב הקשה של הלוטרות בארץ מחייב נקיטת צעדים דרמטיים ולא מקובלים: לכידה של מספר פרטים מהטבע

והעברתם לגן החיות התנ"כי לצורך שימור וייסוד גרעין הרבייה. במקביל, יערך ניסיון של אוכלוסיית הלוטרות בצפון, וניסיון להתמודד עם שמירה על אזורי המחיה שלהם, בעיקר באזור הצפון-מזרחי של בית

הגידול בישראל. גרעין הרבייה העתידי מבוסס על פרטים שגייעו מהטבע בישראל, אך במידת הצורך תישקל האפשרות לייבא לוטרות מגרעיני רבייה של תוכניות דומות במערב אירופה, שם מקיימים בהצלחה תוכניות המבוססות על גרעיני רבייה בגני חיות. במהלך חודש יולי תפתח תצוגת לוטרות ארץ ישראליות (להבדיל מתצוגת הלוטרה הגמדית במתחם "סיפור של טיפה"), באזור "גינת העקבות" במעלה העולה לכיוון המפלס העליון. התצוגה תכיל שטח תצוגה ושטח נרחב מאחורי הקלעים. עיקר העבודה תעשה מאחורי הקלעים, אם כי התצוגה לקהל הכרחית לצורך גיוס דעת הקהל, הסברה וחינוך. מרכז הרבייה הוקם בשטח נרחב של מאות מטרים רבועים, בתנאים המדמים תנאי טבע. אופיין של הלוטרות וצרכי הריבוי שלהן מחייבים היערכות בשטח נרחב, עם יכולת חיבור והפרדה בין הפרטים, וממשק טיפול שיבטיח גידול הגורים ללא התערבות האדם, דבר שיקל על סיכויי השחרור העתידי לטבע. היציאה לדרך של תכנית הלוטרות מתאפשרת הודות לגיוס התרומות של אגודת ידידי גן החיות התנ"כי.

תערוכה חדשה בתיבת נח

טעימה אותנטית

לאוס - תאילנד - ישראל

מאת: יערה (פורסט) תמר

			
LAOS	ISRAEL		

סיורי לילה בגן החיות

תוכנית להודשים יולי-אוגוסט

שוב הקיץ בפתח וכולנו מחפשים פעילויות לשעות הלילה הקרירות והנעימות.

פרושה בפניכם תוכנית סיורי הלילה בגן החיות. אנא הקדישו תשומת לב לכמה פרטים-

* ההשתתפות בכל הסיורים מותנית בהרשמה מראש. * ההשתתפות בסיורים היא בתשלום, הנחות למנויי הגן.

* אנא שימו לב לגילאים המומלצים להשתתפות בסיור. משך הסיור כשעתיים-שלוש (תלוי בסוג הסיור), בהליכה רגלית ואינו מתאים לילדים מתחת לגיל המצויין. כמו בכל סיור בטבע, השקט הוא הכרחי כדי שניתן יהיה לראות את בעלי החיים. עזרו לנו, כדי שנוכל ליהנות ביחד עמכם!

* הסיורים נערכים בקבוצות קטנות. יש רשימת המתנה לכל סיור, ומשפחות רבות מצפות להשתלב בו. לכן, אם ברצונכם לבטל את השתתפותכם, אנא הודיעו לנו על כך.

חכמים בלילה: על חלק מבעלי החיים שבגן הפעילים בלילות ועל אורחי הלילה

המגיעים לכן- כעטלפים, קיפודים, דורסי לילה ועוד. סיור המשלים את חווית הביקור ביום.

הסיור מתאים לכל המשפחה - ילדים מעל גיל 5.

הסיור מתקיים בימים א', ב', ד', מדי שבוע. בין השעות 20:30 - 23:00.

כולל כיבוד קל. מחיר הכרטיס: 47 ₪. למנויי הגן: 42 ₪.

עולם הפוך: הכל על עולמם המרתק של העטלפים בעולם, בארץ ובגן החיות, עם

הזואולוג דר' ערן לויין.

במהלך הסיור נשים דגש מיוחד על תצוגת העטלפים בגן החיות והגורים שנולדו לאחרונה.

הסיור מתאים לכל המשפחה - ילדים מעל גיל 8.

הסיור מתקיים בימי ב', ג', 26 ביולי, 9 באוגוסט בין השעות 20:30 - 22:30.

כולל כיבוד קל. מחיר הכרטיס: 47 ₪. למנויי הגן: 42 ₪.

להתעורר עם הציפורים: סיור מיוחד בדגש ציפורים

למשכמי קום. בסיור נבקר בצפרייה הטרופית בהאכלת הבוקר, ונצפה בדורסים

ובעופות הביצה. נסייר בשבילי הגן המתעורר, ונצפה בארוחת הבוקר של

הפינגווינים. נקנה בסיור בוקר במטבח גן החיות ונאכל ארוחת בוקר קלה ליד

האגם, עם הברבורים.

הסיור מיועד לכל המשפחה, ילדים מעל גיל 6. ילדים יכולים להגיע לסיור רק עם הוריהם.

הסיור מתקיים בימי ה' בתאריכים 22 ביולי, 12, 19 באוגוסט בשעה 05:00 בבוקר.

המחירים: 68 ₪, למנויי הגן: 61 ₪.

אש לאור ירח: רז שרבליס, אנתרופולוג

המתמחה בפפואה-גינאה החדשה, מדריך סיור העוסק

בסיפורים על בעלי חיים בתרבויות שונות, מטקס

ההתגברות הנהוג בפפואה ועד למיתוסים שונים

הקשורים לבעלי החיים.

הסיור מסתיים במדורה והוא כולל כיבוד. מתאים לכל

המשפחה - ילדים מעל גיל 6.

הסיור מתקיים בימי ד', 14, 28 ביולי, 4 באוגוסט

בין השעות 20:30 - 23:30.

מחיר הכרטיס: 58 ₪. למנויי הגן: 53 ₪.

מוקד הזמנות לסיורי לילה 02-6750104

הכנס ה-7 של ארגון גני החיות בישראל

בחודש מרץ האחרון התקיים בגן החיות של חיפה הכנס השנתי של ארגון גני החיות בישראל. בכנס היו כ-400 משתתפים אשר הגיעו מכל רחבי הארץ, רובם עובדים בגני חיות ובפינות חי. המושב הראשון עסק בנושאים שונים: פוליטיקה ושמירת טבע, השפעת התחממות כדור הארץ על המגוון הביולוגי, צמחים מטפחי פרפרים. המושב השני כלל סקירה קצרה של כל חברי הארגון על הנעשה בשנה האחרונה וכלל גם הרצאות קצרות מפי אנשי הצוות מגני החיות השונים. מגן החיות התלכי הרצו: דר' נילי אבני-מגן על חיים ירוק בגן החיות התלכי אשר סיפרה כיצד בשנה האחרונה הוקם פרום ירוק בגן החיות התלכי שמטרתו כוללת ניצול יעיל יותר של המשאבים, חיסכון בשימוש במשאבים, מחזור הקיים וחינוך לחשיבה ירוקה. נושא ההרצאה של עליזה רומנו - מנהלת ביתן חיות קטנות (שפרשה לפני כמה חודשים) היה "איך מוצאים זמן להעשרה" - על קונספט עכשווי של פרויקטים להעשרת חייהם של בעלי החיים כולל חוויות מסדנה מיוחדת (בגן חיות מוביל באנגליה). שרון לב - מנהלת פינת החי סיפרה על "מתחם הליטוף החדש בגן החיות לילדים". הערב הסתיים בתחרות קלילה בין עובדי גני החיות ומופע להנאת כל המשתתפים. ארגון גני החיות בישראל פועל למען קידום גני החיות ושיפורם, העלאת המודעות לנושאים של שמירת טבע בארץ ובעולם ושתוף פעולה בין גני החיות.

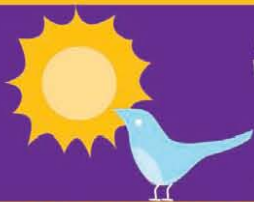
מישיכים לחיות ירוק

לפני כשנה, סיפרנו לכם על הקמת "צוות ירוק" הפועל מתוך מחויבות עמוקה לנושאי שמירת טבע ושמירה על איכות הסביבה. גן החיות ממשיך בדרכו ה"ירוקה" ופועל על פי מטרות-על: Recycle, Reduce, Reuse.

להלן סקירה קצרה על הנעשה לאחרונה בתחום הירוק:

בשנתיים האחרונות הייתה של עשרות אחוזים בצריכה המים, בעיקר בעקבות מודעות גבוהה של צוות הגן, ויישום שיטות יותר חסכוניות בעבודה השוטפת. זאת, למרות פתיחת מתחם המים "סיפורה של טיפה" בחודש נובמבר אשתקד. לדוגמה: בחודש פברואר 2010 היתה ירידה של 47% בצריכת המים לעומת אשתקד. בשעה טובה ובהשקעה רבה נבנה ה- WETLAND הראשון בגן החיות בתצוגת הלוטרות הישראליות!! המאמץ לצמצום בנסיעות כלי רכב בתוך הגן, כדי לשפר את איכות הביקור בגן ולחסוך בדלק מצליח. כחלק מהניסיון לשמירה על אויר נקי וחסכון בדלק מקיים גן החיות שתוף פעולה עם רכבת ישראל, לפיו זכאים הנוסעים להנחה ברכישת כרטיסי הכניסה לגן. הפסולת הנאספת בגן החיות ממוינת, וישנם פחים ממוינים גם לרווחת הקהל. הוקמה עמדת מיחזור והפרדת פסולת באזור המשק בשיתוף תנועת נוח: פלסטיק, קרטונים, זכוכיות, בגדים ופסולת אלקטרונית. הוצב מיכל "אביב" במשק לאיסוף בקבוקים/פחיות על פי חוק הפיקדון באמצעות אל"ה. הכסף הנאסף הוא קודש לטובת בעלי החיים. הצוות עבר לשימוש בכוסות רב פעמיות ומתכלות ושקיות אשפה מתכלות. מחלקת הגינון ממשיכה לחלק מדי יום גום מעצי הגן להעשרה, משחק ומאכל של בעלי החיים. הקומפוסט (זבל אורגני) הנוצר מהפרשות בעלי החיים והפסולת משמש לדישון הגינות. מכונה לגריסת נייר נמצאת במשרד הראשי ואצל הגרפיקאית. הנייר הגרוס הוא לשימוש בעלי החיים. בטווח הנחוק גויסו משאבים לתכנון עתיד "ירוק" יותר של תצוגות המותאמות לאקלים המקומי ושימוש באנרגיה סולארית. אנו מקווים שגם אתם, הצטרפתם כבר למאמצים ותחשבו "ירוק" בעת ביקורכם בגן החיות: עזרו לנו למחזור וזרקו את הפסולת בפח המתאים! בחנות הגן קיים פח מיוחד לסוללות ישנות. ניתן לרכוש זבל אורגני מעולה מתוצרת גן החיות בחנות הגן. בואו לשאול אותנו כיצד אנו חיים ירוק בגן החיות! **והעיקר - חישוב ירוק!**

שעות קסומות בגן החיות חגיגת קיץ 2010

זואולוגיה, מוזיקה, אומנות, מדע, אקולוגיה, ארטיקה וצילום

"עולם הולך ונעלם"

סדנה אינטראקטיבית לכל המשפחה, מלווה בבעלי חיים ובאביזרים על בתי גידול ובעלי חיים בסכנת הכחדה, עם צוות ה"גלגלנח". בימים א' ו-ג' בשעה 18:00 באמפיתאטרון של גן הפסלים.

ה'אגלינג קליל של בין ערביים -

מדי יום ד' בין השעות 16:30 - 19:00 ברחבת הכניסה.

דוקטור דוליטל

עמדת מידע מסקרנת על הטיפול הוטרינרי בבעלי החיים שבגן.

חיים על הסף

עמדת מידע פעילה על בעלי חיים בסכנת הכחדה ברחבי העולם.

מופעי מוסיקה אתנית לכל המשפחה, על הדשא

ביום ב', ה' זין הלילה 16:30 - 19:00

מוסיקת ריקודים מקפיצה מרחבי העולם

עם ההרכב "מנג'נה" - 1, 15 ביולי.

מוסיקה ממחזות זמר עם מוטי וקאיה שוורץ - 12 ביולי.

מוסיקה קובנית וברזילאית - 8 ביולי, 9, 16, 23 באוגוסט.

מוסיקה אירית וסקוטית מקפיצה

עם ההרכב "בוראן" - 19, 26 באוגוסט.

מוסיקה יוונית חמה עם מוטי וקאיה שוורץ - 5 ביולי.

ה'אז ודיקסי עם ההרכב "ראש בראש" - 19, 26 ביולי, 2 באוגוסט.

מוסיקה מדרום אמריקה, פרו, בוליביה ומקסיקו

עם "אינקס לייחטה" - 22, 29 ביולי.

מוסיקת עולם בנגיעה יהודית

עם להקת "תלתנא" - 5, 12 באוגוסט.

קאנטרי רוק וסווינג עם ההרכב "Sherock" - 30 באוגוסט.

באופס הקיץ יאקווינו מדי יום כדף האלוא מודרכות, איחוני פוליס, הדרכות ומפגשים עם צלילי חיים וידידותיים בגן החיות ולדבים.

טלפון לפרטים 02-6750111

מומלץ להגיע לגן החיות בשעות אחר הצהריים, כשהאוויר קריר ובעלי החיים ערניים.

facebook

גן החיות התנ"כי -
Jerusalem Biblical Zoo

אפשר אומץ בפייסבוק

חדש! חדש! חדש!

יומן - הודאו של גן החיות התנ"כי - בו תוכלו לצפות במה שהתחדש בחודש האחרון באתר האינטרנט שלנו:

www.jerusalemzoo.org.il

מ	ו	נ	ד	י	א	ל	ס	ל	ח	י	כ	ו
פ	צ	ג	י	כ	ו	ר	ק	י	ץ	ד	י	ד
י	ב	פ	ג	נ	פ	ט	ז	ב	פ	ט	ו	ו
ד	ר	ו	מ	א	פ	ר	י	ק	ה	ט	ר	ג
א	י	א	י	ד	ו	ה	י	ר	ו	ק	ר	נ
צ	י	ר	י	ך	ע	ר	ת	פ	ר	צ	ג	י
ס	י	ל	ב	ס	ט	ר	ס	ו	ר	י	ל	פ

בחידון הקודם זכו בפרס מקורי של גן החיות - נעמה דולב ואיל מבורך לוי. תודה לכל שאר הפותרים הרבים. המשיכו לשלוח לנו תשובות ואולי תזכו בפרס בפעם הבאה! שלחו את הפתרונות ל: zoo טריוויה, גן החיות התנ"כי, ת"ד 898 ירושלים 91008.

הפעם, הכנו עבורכם תפוזרת מיוחדת. המלים בתפוזרת קשורים לכתבות השונות בגיליון זה. את 13 המושגים הכוללים, שמות של בעלי חיים, מקומות בעולם ועוד, תוכלו למצוא בכל כיוון בתפוזרת: ימין שמאל, שמאל ימין, למעלה למטה, למטה למעלה ובאלכסון.

בהצלחה!

המושגים שבתפוזרת:

מונדיאל, פינגוין, סילבסטר, לוטרה, סיאמנג, ציריך, דרום אפריקה, ירוק, חיפה, נפט, צרפת, קיץ, כדור-רגל

Love Milk. Love Fruit. Love Chocolate.

